

Årgång 51 - Nr 4 December 2022

Spelfot

Smålandsringen - Medlemsblad för Smålands
Spelmansförbund och Folkdansringen Småland-Öland

A young boy is sitting on a wooden bench in a grassy field. He is wearing a traditional Swedish folk costume consisting of a white long-sleeved shirt with a pink and white patterned collar and cuffs, a striped vest with red, green, and black stripes, yellow breeches, red socks, and black shoes with gold buckles. He is looking off to the side. The background shows a line of trees under a blue sky.

FOLKDANSRINGEN 100 ÅR 4-9
BYGDEGÅRDSSÅNGERSKA 13
INLYSSNAT 17

FOLKDANSRINGEN SMÅLAND-ÖLAND

Folkdansringen Småland-Öland

Adress: c/o Irma Erlandsson, Vändstigen 6 382 37 Nybro, 076-832 40 12
irma637n@gmail.com **E-post:** smaland@folkdansringen.se
Hemsida: www.folkdansringen.se/smaland

Styrelse och ledamöter

Ordförande:

Vice ordförande: Paul Lindgren, Drottning Margaretas väg 86, 392 45 Kalmar, 070-985 04 36, paulevalindgren@hotmail.com

Kassör: Mats Gerebrink, Gerekulla, 574 76 Korsberga, 0383-840-84. 070 572 32 73
gerekulla@gmail.com

Sekreterare: Irma Erlandsson, Vändstigen 6, 382 37 Nybro, 076-832 40 12,
irma637n@gmail.com

Ledamöter:

Marie-Charlotte Olofsson, Tunvägen 3, 352 49 Växjö, 070-606 54 70,
mch.olofsson@gmail.com

Monica Björk, Markustorp 140, 382 93 Nybro, 070-363 04 10,
monicabjork54@gmail.com

Emma Karlsson, Vittaryd, Kronogård 2, 578 91 Aneby, 070-445 24 40,
emka6610@gmail.com

Administrativt utskott: Mats Gerebrink, Irma Erlandsson

Dans och musik, barn och ungdom: Monika Björk, Emma Karlsson

Dräkt: Marie-Charlotte Olofsson

Slöjd:

Hemsida: Olle Andersson, Rydgatan 16, 341 39 Ljungby, 073-203 41 57,
olcarason@msn.com

Ansvarig utgivare Spelfot: Gun-Britt Sjöblom, Gustav Vasas väg 4, 387 33 Borgholm
070-453 39 88, 0485.77573@telia.com

Spelfot: Marie-Charlotte Olofsson

Medlemsregister: Irma Erlandsson, Marie-Charlotte Olofsson

Fadderverksamhet: Marie-Charlotte Olofsson, Emma Karlsson, Monika Björk, Paul Lindgren

Korrökommittén: Olle Andersson

Revisorer: Lisbeth Davidsson, Uddabo 246, 382 92 Nybro, 070-867 37 04,
lisbeth.davidsson@hotmail.se

Åke Johansson, Kyranders gata 6, 594 31 Gamleby, 0493 530 07,
ake-johansson@telia.com

Revisorssuppleanter: Jan Målberg, Varvsgatan 6, 392 51 Kalmar, 070-320 14 04,
malberg.jan@gmail.com

Karl-Olof Carlsson, Nygatan 12, 382 76 Målerås, 0481-311 30,
eivorgothoskarsson@gmail.com

Dräkråd

F-län:

Irène Lindström, Karbingatan 16, 554 53 Jönköping, 036-16 48 77, 070-494 85 38
irene.lindstrom@hotmail.com

Irma Edstrand, Kullagatan 20, 541 46 Huskvarna, 036-502 01, 070-360 60 30
irma.edstrand@hotmail.com

G-län:

Elisabet Johansson, Hantverkaregatan 3, 341 36 Ljungby, 0372-624 61, 070 403 86
18, sejoson@hotmail.com

H-län:

Mary Bjerstedt, Resebovägen 26, Rismåla, 382 46 Nybro, 0481-151 49,
mary.bjerstedt@telia.com

Irène Nilsson, Höststigen 2, 380 52 Timmernabben, 0499-241 45,
lailaalicein@gmail.com

Valberedning:

Virestads folkdanslag

Östboglillets folkdanslag

Kalmarsundsdansarna

FADDERVERKSAMHET

Snart har det här året gått, då vi skulle fira två 100-åringar och då vi hoppades att komma igång med dansen på allvar. Firandet var lyckat och väl genomfört och dansen är igång.

Vi hade årsmöte i vår föreningslokal på Skälby i Kalmar tillsammans med Nybro folkdanslag. Efter mötet konstituerades styrelsen och jag blev vice ordförande. Jag har varit ordförande i Kalmarsundsdansarna sedan 2009 och tänkte att det kan väl inte vara så jobbigt att vara vice. Alla vet vad som hände i mitten av juni och då blev det lite mer att fundera på. Alla medlemmar har fått kännedom om detta, så nog om det.

Själv började jag och min fru Eva att dansa i Möre Dansare i början av 1980-talet och var sedan med om att bilda Kalmarsundsdansarna 1993 som flyttade in i egna lokaler på Skälby 1995. Lokaler som har renoverats och bekostats av oss själva, med hjälp från kommun och fonder.

Under snart 30 år på Skälby har vi under alla år hållit i julmarknad och anordnat midsommarfirande, vilket har gett oss ett bra ekonomiskt stöd till våra många dans- och festivalresor i Europa.

Vi ”kämpar” vidare

Paul Lindgren
Vice ordförande
Folkdansringen Småland Öland

RÄTTELSE:

I förra numrets In memoriam för Rosa Persson stod avsändare Kalmar Spelmanslag. Rätt avsändare är Kalmar Folkdanslag.

Folkdansringens försäkring hos Folksam.

Olycksfallsförsäkring: Samtliga medlemmar, oavsett ålder, som deltar i verksamhet arrangerad av Folkdansringen (riks, distrikt, förening). Under utförande samt resa till och från.

Tjänstereseförsäkring: För anställda inom Folkdansringen (riks, distrikt, förening), och förtroendevalda som representerar Folkdansringen vid angivna uppdrag, vilka betalas av Folkdansringen.

Egendomsförsäkring: Vid stöld, i av Folkdansringen (riks, distrikt, förening), ägd eller hyrd lokal För närvarande: Folkdräkter (15.000 kr), musikinstrument 5 prisbasbelopp

Extra kostnadsförsäkring: För extra kostnader om skada i av Folkdansringen (riks, distrikt, förening), ägd eller hyrd lokal, gör att denna lokal ej går att använda, utan man måste hyra något annat under max ett år. Rättsskydds-försäkring, Förmögenhetsbrottsförsäkring samt krisförsäkring ingår också.

JUBILEUMSTIDER

Vår riksorganisation Sveriges Spelmäns Riksförbund firar sitt 75-årsjubileum i år. Storspelmannen Knis Karl Aronsson från Leksand valdes till förbundets första ordförande 1947 och det var också i Dalarna, om än i Mora, som firandet hölls nu i oktober. Ett firande som, i alla fall gick mig, lite spårlöst förbi. Småland var inte sena att hänga på dåtidens trend att organisera spelmän i det egna landskapet. Civilingenjören Gösta Klemming, Ankarsrum, åkte själv runt i bil för att hitta spelmän som ville ansluta sig, inte helt enkelt av olika anledningar, men den 18 juni 1948 fanns ett 40-tal spelmän på Stadshotellet i Nässjö för att hålla ett första möte och spelträff, där Klemming valdes till SSF:s första ordförande. Men det skulle dröja 25 år innan SSF anslöt sig till riksorganisationen SSR, vilket alltså skedde 1973. Det känns inte länge sedan SSF firade 70-årsjubileum på Villa Vik utanför Växjö, men snart har fem år gått sedan dess och 2023 är det dags för oss i Småland att fira 75 år.

Förbundet inleder jubileumsåret med årsmöte lördag den 4 februari på Nygatan 6 i Växjö. Särskild inbjudan till detta hittar du i denna tidning. Tillsammans med Smålands Musikarkiv ska SSF också fira en 40-åring. Magnus Gustafssons bok "Folkmusik från Småland och Öland" gavs ut av SSF 1983. På Musikarkivets initiativ ska den nu digitaliseras och göras tillgänglig för fri nedladdning.

Det blir mycket arbete för vår kassör Jennie, när årsmötet ligger så pass tidigt på året. Utöver ekonomiskt bokslut och inbetalningskort för medlemsavgift som ska skickas ut ska också försäkringsavgiften betalas. Därför vill jag påminna er alla som har instrumentförsäkringar i SSF att se över dessa och så snart som möjligt och meddela Jennie om ni vill lägga till instrument eller ändra något i er nuvarande försäkring. En angelägenhet för dig som vill ha dina instrument försäkrade och ett ansvar för SSF att alla uppgifter är riktiga.

Jag scollar Tidö-avtalet. På sidan 61 (av 62) dyker ordet kultur upp första gången, i alla fall som jag kan se, och då i form av det i media flitigt citerade uttrycket "armfängds avstånd". Utan att gå in närmare på själva avtalet och dess innehåll, det tar jag i andra forum, tänker jag just nu bara mer bokstavligt – under pandemin myntade spelmannsörelsen "på stråklängds avstånd". Men hörni – det är ju inte så längre. Det är slut med inställda evenemang och digitala konserter. Kultursektorn har öst på hela sommaren och hela hösten. Publiken strömmar till konsertarenor och bygdegårdar. Artister, stora som små, kända som okända, får möta sin publik igen. Det enormt efterlängta mötet mellan kulturutövare och publik är äntligen tillbaka. Trots alla våra jubileum hit och dit är **det faktiskt det som är mest väl värt att fira!**

Adventstiden står för dörren och jag vill passa på att önska er alla en riktigt GOD JUL!

Vi ses på årsmötet – om inte förr.

Heléne Ingvarsdotter
Ordförande Smålands
Spelmansförbund

SPELFOT - DATUM

Redaktör: Jeanett Rousu,
spelfot.material@gmail.com

MANUSSTOPP	BERÄKNAD UTGIVNING
15 januari	15 februari
15 april	15 maj
15 augusti	15 september
1 november	1 december

OMSLAGSBILD:

Colin, 10 år, i
Möredräkt.
Fotograf: Kim Köster

SMÅLANDS SPELMANSFÖRBUND, SSF

Ansluten till Sveriges Spelmäns Riksförbund, SSR
www.smalandsspelmansforbund.se

Ordförande: Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar,
073-383 68 49, helene.ingvarsdotter@kalmar.se

Vice ordförande: Marianne Busk, marianne.busk@gmail.com

Kassör och registeransvarig: Jennie Krook, Allévägen 32, 139 70 Stavsnäs
070-38 88 104, kassor.smalands@gmail.com

Sekreterare: Håkan Alm, Grävlingvägen 8, 152 54 Södertälje,
070-877 58 44, hakan@alm-sjolinoland.se

Vice sekreterare: Britt-Mari Arvidsson, 03647148bm@gmail.com

Styrelsesuppleant: Magnus Lundberg, Frejagatan 8 C, 392 46 Kalmar,
magnus.lundberg1@gmail.com

Isa Sjölin-Alm, Östra kyrkvägen 3, 386 96 Färjestaden,

072-543 23 15, isasjolinalm50@gmail.com

Johanna Stenström, Östgötagatan 11, 382 34 Nybro, 070-572 00 67,
johanna.stenstrom@korr.se

Revisorer: Jan Sannas, Kullsvägen 5, 340 32 Grimslov

0470-75 02 39, 070-853 83 61, jan.sannas@gmail.com

Nils Wiberg, Mala 3208, 280 20 Bjärnum, 0451-191 14

Revisorsuppleant: Yvonne Lundell, N Storgatan 25, 575 32 Eksjö,
0381-304 06, 070-680 94 40

Valberedning: Sune Johansson, Saturnusvägen 3A, 393 51 Kalmar,

0480-172 47, 070-597 67 84, sunejkalmar@gmail.com

Barn- och ungdomsverksamhet: Gusten Brodin, Allévägen 32, 139 70 Stavsnäs
073-817 52 78, gustenbrodin@hotmail.com

Försäkringsansvarig: Britt-Mari Arvidsson, se ovan

Arkivansvarig: Håkan Alm, se ovan

Notlager: Heléne Ingvarsdotter, se ovan

Hemsidesansvarig: Jan-Erik Ekman, Liarumsvägen 799, 298 94 Linderöd
jan-erik.ekman@telia.com

Lättkommité:

Magnus Gustafsson, Häringegård 1, 360 47 Värends Nöbböle,

0470-353 56, 070-636 61 34, magnus.gustafsson@kronoberg.se

Lars Svensson, Torslunda 112, 386 96 Färjestaden,

076-007 48 48, lassestraatelje@telia.com

Magnus Lundberg, Frejagatan 8 C, 392 46 Kalmar, magnus.lundberg1@gmail.com

Sociala medier - Facebook

Sköts av Britt-Mari Arvidsson. Maila material till: 03647148bm@gmail.com

**GLÖM INTE ATT GILLA SSF
PÅ FACEBOOK!**

SSF:S STIFTELSE FÖR UNGA SPELMÄN

Den årliga avkastningen delas ut som kurs- och lägerbidrag till unga spelmän. Ansökningsblanketter kan hämtas på SSFs hemsida eller rekvideras från Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar, mobil 0733-836849

Vill du lämna ett bidrag till Stiftelsen är vårt bankkontonummer
8169-5, 664 257 094-6 (Swedbank).

När man sätter in pengar på bankkontot kommer inte inbetalarens namn med på kontoutdraget. Om du inte vill sätta in pengar anonymt vill vi att du skickar ett meddelande om insättning med ditt namn till stiftelsens kassör, Eva Blomquist-Björnberg, e-post: eva.blomquist.bjornborg@telia.com. Ordförande i styrelsen är Sabina Henriksson, Hökerum, sekreterare Heléne Ingvarsdotter, Kalmar och kassör Eva Blomquist-Björnberg, Alvesta.

FÖRSÄKRA DINA INSTRUMENT

Försäkringen gäller

- när medlemsavgift och försäkringspremie är betalda till Smålands Spelmansförbund

- i hela världen

- vid skada eller förlust

- akustiska och elektroniska instrument, dock inte pianon, flyglar eller orglar.

Premiens storlek beror på det samlade värdet av försäkrade instrument och tillbehör.

Läs mer på SSRs hemsida www.spelmansforbund.org

Folkdansringen Småland-Öland 100 år

Åren 2012 -2022

Våren 2009 startade min karriär inom Småland-Ölands folkdansdistrikt, det blev ett intåg med buller och bong. Kom i princip från ingenting och blev ordförande vid årsmötet som Pataholms folkdanslag stod värd för. När jag sitter och läser igenom Spelfot från det året är jag lite förvånad att jag redan från starten tryckte på att folkdansringen måste synas mer och måste bygga på marknadsföring. Jag är ifrån och bor i Tingsryds kommun, där finns Korrö folkmusikfestival som varar 3 – 4 dagar. Prefekt! För att folkdansringen skulle komma in på TV kan vi glömma, jag drog också parallellen med Norge och eurovisionsligerfinalen, där man faktiskt dansade halling. Jag gjorde också ett löfte att jag skulle besöka alla folkdanslagen, ett löfte som jag inte höll och det beklagar jag djupt. Men min skada efter en olycka i höger höft och ben bättre sig inte som jag hade hoppats.

2010, jubileumsåret, blev ett härligt år och i starten av året läste jag en bok av Lasse Berg där han skriver varför de första människorna överlevde när de rest sig upp och blev långsammare än de primater som fortsatte på fyra ben. De första människorna började sjunga och ganska snart började de tillverka enklare instrument, de började röra sig rytmiskt i grupp och då bildas dopamin som gör att man känner sig lyckligare. Så var dansen uppfunnen enligt författaren. Jubileumsåret 2010 firades i Göteborg och Smålands-Ölands årsmöte stod i Ljung-

by. Uppvidinge och Virestads fdl har börjat med dans i skolan, BRA! Smålands Spelmansförbunds ordförande tyckte att Smålands-Ölands dansbytar dagar var så bra så det borde spelmansförbundet ta efter.

2011 var första gången Smålands-Ölands distrikt var med på Korröfestivalen (Sveriges största folkmusikfestival) med dansuppvisning, dräktutställning, slöjverksamhet, prova på enklare folkdanser och informationstålt och det fortsatte vi med varje år fram tills coronapandemin satte stopp för det hela. Något som också startade 2011 var slöjbytar dagarna, det var Virestads fdl som anordnade det hela och den blev årligen återkommande i flera år och där fick man lära sig tillverka många nya saker, något år var vi över 25 deltagare.

2012 fyllde Småland-Ölands distrikt 90 år och det var Ölands Allmogedansare som var arrangör för årsmötet och Huskvarna arrangerade 90-årsjubileet i sin egna lokal Tvetagården och det blev ett Tvetajubel, en fantastisk jubelfest.

2013 anordnade Sunnerbogillet en kurs i sånglekar och årsmötet var Varendsgillet värd för. Korrökommittén kom på en

ny sak till det årets Korröfestival, vi blåser upp ballonger till barnen där det står svenska folkdansringen på! Ballongerna blev omätligt populära, o gud vad vi blåste, men roligt var det. Till kommande år skaffade vi en pump.

Varendsgillet har en bra slogan: "Folkdans är roligt, bra motion och härlig gemenskap". Småland-Ölands distrikt medverkade i Allmogemarknaden i Jönköping och dansare från Huskvarna Folkdanslag var med i ett inslag i Smålandsnytt. Bra, all reklam är bra. Men det fanns smolk i bägaren, för det året valde en förening att lämna folkdansringen Småland-Ölands distrikt, det var den första under min tid som ordförande.

På Peter Dufvastämman 2014 var Smålands-Ölands distrikt med på en danskurs "Lär dig dansa menuett". Vid riksstämman i Umeå beslutades att nästa riksstämman skulle hållas i Karlskrona, arrangör blev Blekinge folkdansdistrikt med hjälp av Småland-Ölands distrikt. Två representanter från Blekinge samt Emma Karlsson och jag tog emot fanan. En liten parentes bara; på riksstämman hade ett folkdanslag från Gällivare-Malmberget uppvisningar och tänk de hade 499 km enkel resa, vi säger det är stora avstånd i Småland-Ölands distrikt! Detta är något att tänka på, norrlandsproblem.

Dräktrådet i Kronobergs län skall ha

en stor eloge för den fantastiska boken "Ståten och nyttan". Till Allmogemarknaden i Jönköping detta år kom 32 danare från Virestads folkdanslag och 22 från Bergabygdens folkdanslag och Sunnerbogillet, en stor eloge till Huskvarna fdl och Norrahammar folkdansgille som lyckades komma in på detta fantastiska arrangemang.

Småland-Ölands distrikt har en fin hemsida som Olle från Sunnerbogillet skött med bravur och vi har en mycket bra medlemstidning Spelfot tillsammans med Smäländska spelmansförbundet.

Vårt Årsmöte 2015 var i Oskarshamn och värd var Döderhultsviksgillet och vid Petter Dufva-stämman i Gunnebo, på danskursen togs det upp olika polskor. Den 11 april fick vi utbildning i det nya medlemsregistret. Detta år var det lite extra på Korrö festivalen, det var Zornmärkesuppspelning och Småland-Öland skulle ställa upp med två funktionärer måndag till fredag. Funktionärerna kom från Sunnerbogillet, Uppvidinge Folkdanslag, Värendsgillet och Urshults bygdegille. Det var hela 77 uppspelningar och 10 bronsmärken, tio silvermärken och två guldmärken delades ut. Småland-Öland hade tillgång till två tält, prova på danserna var förlagda till oktagonen som var prydd med banderoll "Prova på danser med svenska folkdansringen" och så förstås ballonger med emblem och text till barnen. Di-

striktets höstmöte var i Eksjö med Eksjö Folkdanslag som arrangör.

2016 var året när Småland-Öland skulle hjälpa Blekinge med att arrangera riksstämman i Karlskrona. Det blev många möten med blekingarna innan allt var på plats. Men det var även ett årsmöte i distriktet och denna gång i Tingsryd, i AMBs lokaler (Academy of music & Business) och med Urshults Bygdegille som arrangör. Den 21 maj slogs portarna upp till riksstämman i Karlskrona, där det valdes en ny riksordförande efter Ingela Thalén och ny ordförande blev smålänningen Hans Hjelm. Riksstämman avslutades av två riksspelmän från Småland och Urshult Eva Johansson på träskofiol och Bengt Andersson på silverbasharpa. Elisabet Johansson, Emma Karlsson, Gustav Nilsson och Gunnar Andersson från Småland-Ölands distrikt får tacka för det fina samarbetet med Jonas Kedenius, Jesper Bengtsson och Royan Karlsson. Det var en ära att få arrangera en riksstämma. Gustav Nilsson från Värendsgillet berättade att festarrangören för Shanghai international folk dance festival hade hittat Värendsgillet på nätet och inbjudit folkdanslaget till festivalen den 12 - 17 oktober.

Den 5 november nåddes vi i styrelsen för Småland-Ölands distrikt av ett mycket tråkigt besked, att styrelseledamoten och han som såg till att slöjdbytardagen anordnades, Åke Eriksson hastigt läm-

nat jordelivet, det grep tag i oss alla.

2017 höll Hans Hjelm i första ordförandekonferensen för Folkdansringen sedan Hans tillträtt som ny riksordförande. Den hölls i Hälsingsborg och vid Smålands-Ölands distrikts årsmöte i Vetlanda valdes fyra nya styrelseledamöter in bl.a. Michael Lindberg från Värendsgillet. Under hösten kom Spelfot ut i färg, vilket lyste upp höstmörkret. Nytt på Korröfestivalen var "prova på dans för barn" och så har hantverket utökats med en smed som gör konstföremål vilket var mycket populärt och publikdragande. På höstmötet som Virestads Folkdanslag var arrangör för var det stora diskussionämnet det minskade antal medlemmar i folkdansringen, både riks och distrikt har minskat över 30% på 10 år. Men ändå värre är åldersstrukturen där över 45% är över 70 år. Vi måste få in mer yngre medlemmar, men vad gör vi? 2018 beslutade Urshults Bygdegille att lämna svenska folkdansringen och istället ansluta sig till RFOD (riksförbundet för folkmusik och dans) vilket betyder att jag inte längre kunde vara ordförande för Småland-Ölands distrikt utan lämnade ordförandeuppdraget efter 10 händelserika år.

Gunnar Andersson
Ordförande 2009 - 2018

Folkdansringen Småland - Öland firades med pompa och ståt den 22 oktober 2022 i Tranås. Här följer jubileumsvisan - diktad av Mary i Rismåla. På nästa uppslag kan du läsa om festen.

Vi vill gärna minnas de fornstora dar.....

Mel: Johan på Snippen.

*I kväll har vi samlats till 100-årsfest.
Till Stätt har vi kommit från öst och väst.
Från Kalmar och Borgholm så är det en bit
och några från Ljungby har hittat hit.*

*Refr: Tranås blev den plats, där Hemygdlingen först såg ljuset.
Småland-Östergötland skapades i Tennishuset.
Då var väl danslagen minst sjuttifem ....
nu är väl siffran knappt tjugofem?*

*Intresset för folkdans har gått upp och ner,
vi tydliga toppar och dalar ser.
Med barnlag och Knatte, så såg vi ett hopp:
När vi blir för gamla, har dom växt opp!*

*Refr: Tänk, om vi får vara med, att kurvan uppåt vänder,
är en nåd att bedja om, att i vårt liv det händer!
Bara man upptäcker glädjen med dans,
blir det måhända en renässans.....*

*Vi vill gärna minnas de fornstora dar,
när träningslokalerna fyllda var
av pigor förmöjda och drängar med stil,
som först hade färdats halvannan mil.*

*Refr: Ling, som banat vägen för den svenska gymnastiken,
låg väl snäppet före nationella romantiken.
Kroppen och själen mår bra av motion,
folkdans ger hälsa och kondition.*

*Vi dansade schottis och vals för familj,
Landskrona var "körkortet" till kadrilj.
I boken den gröna vi tog vad som fanns,
typ Västgötapolska och Skördedans.*

*Refr: Vi var amatörer, fast en del blev värsta proffsen!
Andra ville veta, vad vi dansfolk gör med tofsen....
Någon tog i, så att byxorna sprack,
bäst att se upp för en spetsig klack!*

*Sektioner har funnits i dräkt och i slöjd,
vi skinnbyxor sydde av hjärtans fröjd.
Med vaxade trädar, då funkar det bäst
till sömmar på livstycke, särk och väst.*

*Refr: Dessförinnan var det faktiskt rena rama "sörjan",
ingen visste, hur ett plagg sett ut från första början!
"Folkdräkter" syddes som aldrig vi sett.....
långt innan "Dräpo" sagt fel och rätt.*

*Att namnet med bygdekultur blivit bytt,
och syftar på dans, är ju inget nytt.
Kanhända att framtiden blir positiv,
om vi lyckas blåsa i dansen liv.*

*Refr: Nu vi fyller 100, det är värt att celebrera!
Lyckans ostar vi som får va' med och gratulera!
Tack till er alla, som anordnat fest!
Tack att få vara ikväll en gäst! Mary i Rismåla*

Folkdansringen Småland-Öland 100 år

FESTEN

Då fjorton blev ett och sen två

I oktober 1922 bildades Småland-Holavedens Hembygdsring på initiativ av Tranås Hembygdsringes ordförande, Elis Kågén. 14 föreningar anslöt sig till detta tredje distrikt av Svenska Ungdomsringen för Bygdekultur. Verksamheten växte, nya föreningar bildades i både Östergötland och Småland och det stora distriktet visade sig svårt att administrera. 1928 beslöt man att dela sig i två, nämligen Östergötland-Holavedens Hembygdsring och Smålands Hembygdsring. Av de ursprungliga 14 föreningarna är Tranås Hembygdsring, Folkdanslaget Kamraterna i Norrköping och Huskvarna Folkdanslag fortfarande aktiva och har sedan länge passerat sina 100-årsdagar. Så har åren rullat på med verksamhet av skiftande slag i upp- och nedgång. Jubileer har firats, tillsammans och på ömse håll, för att celebrera 1922 såväl som 1928. Nu, 100 år senare, den 22 oktober 2022, möttes folkdansare och

musiker från de båda distrikten för att fira jubileet just där "vaggan" stod – i Tranås.

Jubileumsdagen inleddes på torget med invigningstal och dansuppvisning. I Tranås hembygdsringes Gillestuga serverades kaffe och utställningar som berättade om historik och verksamhet och alla fick var sin gedigen jubileumsskrift om Östergötland-Holavedens Folkdansring. Eftersom det inte fanns någon motsvarande skrift från Småland-Öland fick restlagret av "Vi gjorde det!", det vill säga jubileumsskriften 1982-2012, bli ersättning. Tipspromenadens frågor visade att det ännu finns kunskapsluckor att fylla, både när det gäller tretakt och dräktplagg. Tranås har varit centrum för skinnberedning och pälssömnad så gruppvis besök på Pålsmuseet ingick i programmet.

Kl 18 var det dags för jubileumsmiddagen på Tranås Statt. De cirka 100 delta-

garna förgyllde kvällen med sina dräkter och Klintetten och Berglunds spelmän gav konsert. Ceremonimästaren Ulf Hageström Svensson fördelade de mer eller mindre spontana talen under middagen. Bland annat berättade riksordförande Hans Hjelm, nu värd i sin egen hemförening, om sina år i organisationen. Mary Bjerstedts specialskrivna jubileumsvisa sjöngs innan kvällens dans tog vid. Anna Hermelin, ordförande i Östergötland-Holavedens Folkdansring, ledde dansprogrammet tills Kvällsvisan avslutade festen.

Tack till arrangörerna i Östergötland, Småland och Öland som samarbetat så väl och skapat ett så minnesvärt jubileum! Om framtiden vet vi inte mycket. Ett blev två för 94 år sedan, kan det bli så att två blir ett igen?

Elisabet Johansson

Folkdansringen Småland-Öland 100 år

Folkdanslaget Alvargrimman

Alvargrimman folkdanslag, hemmahörande på södra Öland, träffas varje torsdag och dansar i bylokalen Stora Frö. Vår dansledare Ivar är uppfinningsrik och hittar nya danser som gör att vi får träna både muskler och hjärnceller.

Höjdpunkten på året är midsommaraf-ton med uppvisningar på tre äldreboenden i Mörbylänga och ett i Färjestaden. Dagen avslutas på Lindberggården i Algutsrum med en uppskattad uppvisning för allmänheten. Det är så enastå-

ende vackert med folkdräkter, grönt gräs och midsommarstång. På folkmusik-dagen på Himmelsberga har vi dansat Skördedansen med liar och räfsor med flera danser. Till uppvisningarna har vi en duktig trio med dragspelande Helen Olsson och på fiol Malin och Marcus Alvgrim.

I augusti 2019 firades 50-årsjubileum med fest i Ladan, Färjestaden. Inbjudna folkdanslag och spelmän satte extra guldkant på födelsedagsfirandet.

Dansen kom i gång på vårkanten 2020 men så kom ett smittsamt virus och vi fick ta en paus. En riktigt lång paus för vi har inte dansat sedan dess. Men vi har träffats och gjort många vandringar här på Öland. Det finns så mycket fint att uppleva och många markerade leder.

Den traditionsenliga grillkvällen vid Sandbergen förra sommaren lockade med bad i 22-gradigt vatten och hemgång först vid solnedgång.

Huskvarna Folkdanslag

Folkdansminnen 2012-2021

Aktiviteter vi haft utöver danstränningar och midsommaruppvisningar:

År 2012

Gammaldanskurs. Studiecirkel i dräktdokumentation. Mycket tid har ägnats åt upprustning och reparationer av både Tvetagården och Björkhaga.

År 2013

Fortsättningskurs i gammaldans. Dräktkurs. Start av gympapass för dansare. Vägskälsdans på allmogemarknaden i Jönköping.

År 2014

Gympapass fortsätter. Deltagande i Huskvarnaveckan. Uppvisningar på Allmogeveckan.

År 2015

Råslätts fritidsgård; danser och mat från olika länder. Kroppsträning för dansare fortsätter. Vi fick erbjudande från Folkdansringen om att delta i kursen Folkdans de Lux under nästa år. Syftet

med kursen är att utveckla dansen tillsammans i laget. 14 av lagets medlemmar anmälde sig.

År 2016

Deltagande i kursen Folkdans de Lux. Kursen innehöll träning under ledning av coacher vid flera tillfällen, samt att vi själva tränade intensivt. Kursen avslutades med uppvisning på Folkdansringens riksmöte i Karlskrona.

År 2017

Kurs i sömnad av allmogekläder. Deltagande i Kulturens ledarutbildning. Studiecirkel i sociala medier. Spel- och danskvällar för allmänheten. Uppvisningar på Korröfestivalen och Råslättsdagen.

År 2018

Helgkurs med inhyrd danscoach. Laget gästades av Ulricehamns Folkdanslag. Uppvisning på Skördemarknad i Jönköping. Balladkväll med inbjuden gäst anordnades. Studiecirkel om hur vi ska värva nya medlemmar.

År 2019

Nybörjarkurs i folkdans. Distriktskurs i Halländska danser genomfördes på Tvetagården. Ett fyrtiotal dansare från olika folkdanslag i distriktet deltog. Danskväll med Ulricehamns Folkdanslag. Andra delen av Balladdanskursen. Information om Maden-projektet, vilket kommer att påverka Tvetagården.

År 2020

Året 2020 är ett år vi alla vill sätta en parentes om. Inget blev som vi tänkt oss. Både dansträning och kroppsträning fick ställas in. Vi har bara haft ett tiotal träningskvällar, i början av året och i september pga. pandemin.

År 2021

Vi har inte haft några danstränningar under året pga. pandemin. Eftersom Tvetagården ska övergå till kommunens ägo, har vi satt ihop en arbetsgrupp som ser över lämpliga alternativ med bra dansgolv.

Folkdansringen Småland-Öland 100 år

Välkomna till

Spelstuga * Årsmöte * Buskspel Konsert * Dans

Lördagen 4 februari 2023

Nygatan 6, Växjö

Årsmöte Smålands spelmansförbund. Fika
12.00 - 13.00

Spelstuga

14.00 - 16.00

Anmäl dig på www.bilda.nu eller ring
036-34 21 02 Bilda. Kostnad 200:-

Årsmöte Valshuset

17.00

Konsert och danskväll Johan Hedin och
Ida Meidell Blylod

19.00

Entre: 150 kr (100:- för medl. Smålands spelmansförbund eller Valshuset)

Buskspel hela kvällen

Boende

Elite stadshotellet, Kungsgatan 6a, Växjö 0470-13400 www.elite.se
alternativt via booking.com

Heléne Ingvarsdotter
Ordförande
Smålands spelmansförbund

Mikael Fernholm Paulsson
Ordförande
Folkmusikföreningen Valshuset, Växjö

Arr: Smålands spelmansförbund och Valshuset Växjö i samverkan med Bilda

Korrö 2022 - Som vi har längtat!

Det har blivit tradition att Folkdansringen Småland-Öland och Dräkträden i Kalmar och Kronobergs län informerar om sin verksamhet i en eller två dagar på Spelmansstämman i Korrö. Folkdansringen och Kronobergarna hade kort om folk, men Irene, Mary och Agneta packade bilen full fredag morgon för att vara på plats, när mässan öppnade kl. 11. Irene och Mary är representanter för Folkdansringen och Agneta för Hembygdsförbundet i Kalmar läns dräktråd. Från första stund till stängningsdags hade vi en jämn ström av intresserade besökare, allt ifrån ungdomar, som var sugna på att skaffa folkdräkt till vuxna, som hade spörsmål om smycken, huvudbonader, dräkter som "krympt i garderoben" eller om det finns sykurer i folkdräkt.

Mary i Rismåla

Bild: Esther i Möredräkt.

Foto: Kim Köster.

Bild ovan: Agneta och Irene har letat fram en Möredräkt till Vidar (Folkdivisjon).

Dans- och spelglädje i Ödebo

Det är verkligen "proppen ur" såhär i post-coronans tidevarv och äntligen kunde vi träffas allihop igen! Pataholms Folkdansgille bjöd in till gemensam dans- och spelkväll i sin föreningslokal Ödebo skola. Ca 40-tal dansare från Kalmar, Nybro och Oskarshamn och 14 spelmän från Kalmar spelmanslag, Pata spelmän och Nybro möttes en måndag i oktober. Det välplanerade dansprogrammet med korta dansinstruktioner sköttes smidigt av Monica Björk, Anita Edlund, Hasse Svensson och Martin Haeggbloom.

Det som var speciellt den här kvällen var att det var sista gången vi kunde träffas i Ödebo. Vid årsskiftet lämnar Pataholms Folkdansgille sin föreningslokal efter många, många år. Den här lokalen har genom åren samlat medlemmar i ett oräkneligt antal kvällar och helger med dans, spel och kurser. Här har det stöpts ljus, bakats ostkakor, ystats ost, flätats korgar i pil och näver bland mycket annat. En som drabbades av stor nostalgi och körde de 40 milen från Stockholm för att inte missa den här kvällen var Karl-Johan Ankarblom. Ödebo var ju

hans barndoms "arena" innan konsert-hus och symfoniorkesterdiken tog över. Kalle är en riktig temperaturhöjare! Sune Johansson som så fint skötte låtval och tempo med sitt dragspel, fick också hålla ordning på oss i bakre ledet som stundtals var lite okoncentrerade. Skrat-ten blev många den här kvällen!

Vi säger tack till Pataholms Folkdansgille för initiativet och för god fika som vi alla blev bjudna på och farväl Ödebo skola!

**Kalmar Spelmanslag
genom Heléne Ingvarsdotter**

”Gräv där du står” är titeln på en bok av Sven Lindqvist från 1978, i vilken han uppmanade och inspirerade till lokalthistoriskt utforskande. I denna Fotnot från arkivet tänker jag följa denna uppmaning och gräva lite på min hemmaplan Gemla, det lilla samhället mellan Växjö och Alvesta där vissa tåg gör ett stopp, medan andra obesvärat susar förbi.

När jag promenerar i Gemla händer det att jag tar en genväg genom skogsdungen mellan Hantverksvägen och Macken. Stigen genom dungen kallas ”Rymans stig” och är uppkallad efter familjen Ryman. Under 1900-talets första hälft bodde Axel Ryman (1872–1963) tillsammans med sin fru Anna i den nu rivna stugan Björkelund i närheten. I Magnus Gustafssons Smäländsk musiktradition finns en låt efter Ryman, en vals upptecknad av Gösta Klemming. Gustafsson meddelar också att låten kallades för ”Gubben Karlssons vals”, enligt spelmannen Lennart Skoglund’s uppgift. Axel Ryman var urmakare och råttfälllemakare, ”slöjdare” och ”bokhållare” enligt församlingsböckerna, men även spelman och instrumentbyggare. Han kom från en musikalisk släkt. Farfadern var organisten och skolläraren Carl Gustaf Ryman i grannsocknen Bergunda.

Om honom berättar sagosamlaren Sven Sederström att Ryman tillsammans med två vittnen hade bevittnat ”de dödas julotta”, som de begravna på kyrkogården firade i kyrkan på natten, innan den vanliga julottan. Fadern Nils Gustaf Ryman var folkskollärare i samma socken och ska ha lärt Axel att spela. Det är också efter sin far som Axel Ryman hade valsen som Klemming upptecknade. Enligt Magnus Gustafsson ska Ryman i ungdomen ha spelat flitigt till dansen i hållstugan vid Nöbbele gästgiveri. Fiol, dragspel, trumpet och piano var Axels Rymans instrument.

I Smäländs Musikarkivs samlingar finns dessutom ett märkligt dragspel som Ryman byggde. Det är ett kromatiskt dragspel konstruerat 1907 efter en helt egenutvecklad modell. Instrumentet tillhörde tidigare dragspelaren Ingvar Fohlin, som menade att det var det äldsta svenska kromatiska dragspelet över huvud taget. Axel Ryman importerade också dragspel som han sålde, och han bedrev även undervisning. Ett av de barn i Gemla som Axel Ryman lärde att spela dragspel var Sven Magnusson (1922–2012), vars far köpte honom ett instrument av Ryman. Magnusson startade 1938 den berömda dansorkestern Sven’s Swingers och senare Hagströms

musikaffär i Växjö, och med den kom en omfattande undervisningsverksamhet. Om jag förstätt saken rätt lärde Sven Magnusson, kanske med en lätt överdrift, halva Kronobergs län att spela dragspel!

Gemla är känd som en företagaryggd, inte minst på leksaksområdet, men att det också fanns ett notförlag är mindre bekant. I musikarkivets samlingar finns ett odaterat nothäfte med ”30 Folksånger, marscher m.m. i lätt sättning” med Axel Ryman som utgivare och Gemla som förlagsort. Häftet innehåller en salig blandning av mer eller mindre bekanta psalmer, visor och marscher: alltifrån ”Ack Värmeland du sköna” och ”Vår gud är oss en väldig borg” till en festmarsch hämtat ur storebror C. W. Rymans marschhäfte, samt Axels egen komposition ”Sorgmarsch”. Kanske var häftet avsett för Rymans musikundervisning? Musiknoter kunde dock inte vanliga tryckerier hantera, så häftet fick tryckas i Leipzig i Tyskland för att sedan distribueras från Hantverksvägen.

Av Rymans stuga finns inga spår kvar idag, men efterverkningarna av hans musikverksamhet har ännu inte helt klingat ut. Själv brukar jag nynna lite på ”Gubben Karlssons vals” när jag går längs ”Rymans stig” – det känns bra.

Mathias Boström
Chef Smäländs Musikarkiv

Hösthälsning från Östbogillet

Vi började höstterminen den 14 september, redan på lördagen samma vecka var det dags för 50-årsjubileum, föreningen bildades 1972. Ett 50-tal medlemmar samlades i Bredaryds bygdegård, det bjöds på planka och potatisgratäng, senare på kvällen även kaffe o tårter. Under kvällen hade vi underhållning och dansmusik av ett 10-tal musiker. Leif Severin höll en kort presentation över föreningens historia. Med på festen var också Eva och Lage Pettersson som var bland initiativtagarna, som startade upp folkdanslaget, Lage var också den första dansledaren.

Vi är 15-20 aktiva dansare som dansar

på onsdagskvällarna i Värnamo folkhögskola. Oftast är det också runt 10 musiker på scenen. Vi har 3 dansledare som delar på uppgiften efter ett rullande schema, 1 vecka folkdans, 1 vecka med mer inriktning på gillesdans, 3:e veckan står musikerna för programmet och vi dansar till det dom spelar. Detta är ett koncept vi har haft i några år och som alla trivs med, dansledarskapet blir inte så betungande och musikerna får "spela av sig". Vi har närvarat vid Distriktets höstmöte, haft ett eget föreningsmöte. Under en av våra danskvällar har vi också haft besök av vår "fadder" Emma, som dansade med oss och rapporterade kort

om vad som händer på distrikts- och riksnivå.

Under vecka 42 medverkade ett antal dansare och musiker i "folklig dans" på några av kommunens skolor, elever i årskurs 1-6 får prova på att dansa. Det började som ett projekt i kulturskolan 2009 och det har blivit omtyckt och flera tusen elever har hittills deltagit.

Vi kommer att dansa fram till den 7 december, sen blir det ett uppehåll fram till mellandagarna då vi har grötfest.

**Text och bild: Berit Axelsson
Östbogillet folkdanslag**

Ulrikas nya jobb: Bygdegårdssångerska

Bygdegårdarnas Riksförbund gör en unik kultursatsning med 24 yrkesverkssamma kulturutövare i hela landet, en kulturutövare i vart och ett av de 24 bygdegårdsdistrikten. Under hösten och våren kommer 15 musiker, fyra skådespelare, två cirkusartister, en clown, en författare och en dansare att göra konserter och workshops i respektive hemdistrikt. Av närmare 700 sökande har folksångerskan Ulrika Gunnarsson fått uppdraget i Kronobergs län. Det innebär att hon kommer att genomföra sammanlagt 15 konserter och fyra workshops på bygdegårdar i Kronobergs bygdegårdsdistrikt och ytterligare två konserter i något annat län.

Med en lång erfarenhet har folksångerskan Ulrika rest med folkmusik, dans och fiolspel genom land och rike. Via Raulandsakademiet i Norge, Musikhögskolan i Malmö, Universitetet i Limerick på Irland och hem till Småland igen har hon upptäckt och lärt sig gömda musikskatter. Med hjälp av arkivens notsamlingar och rullband har hon under

lång tid återupptäckt småländska visor och låtar som hon sedan fört tillbaka till folket genom konserter, kurser och

Ulrika Gunnarsson, Foto: Mia Marine

utgivna skivor, senast med Södling Sessions som släpptes på Korrö Folkmusikfestival.

Bygdegårdskonserterna *I takt med trakten* bygger på lokala musikskatter. Utifrån de bygdegårdar som bokar konserten kommer Ulrika att söka upp visor och låtar som hör till bygden. Därmed blir varje konsert helt unik och kommer innehålla ett par låtar/visor från närområdet, som fylls på med repertoar från övriga Kronoberg. Med hjälp av tramporgel, cittra och sång kommer Ulrika berätta historier om musiken och dess traditionsbärare.

Smålands övriga län representeras av författaren Anna Winberg för södra Kalmar län, musikern Lamine Cissokho för norra Kalmar län och skådespelerskan och sångerskan Linda Elaine Byman Andersson för Jönköpings län.

Vill du läsa om alla 24 kulturutövare - besök www.bygdegardarna.se

Guldsmed på rätt plats

Var skulle slevan vara om inte i gytan? Det är bara att konstatera att unga guldsmeden Pauline Thomsen har hittat sin rätta plats i guldsmedsverkstaden och butiken på Sandgårdsgatan 9 i Växjö.

Lördagen den 8 oktober 2022 glittrade det lite extra på Mötesplats Vattentorget i Växjö. Dräktrådet i Kronobergs län bjöd in Pauline Thomsen till sitt seminarium om allmogens dräktsilver. Syftet var att få veta mera om guldsmedens hantverk i dåtid och nutid, möjligheten att nyttillverka och reparera dräktsmycken och hur man vårdar och förvarar sina smycken. Deltagarna fick utbyte i rikt mått när Pauline berättade om sitt eget intresse för smycken, inte minst nyfikenheten på och viljan att på rätt sätt förvalta och använda de mallar till dräktsmycken hon fått överta från Guldsmedjan i Gemla.

Kunskapsutbyte

Vi hade alla med oss smycken att visa och kunde i de flesta fall berätta om deras benämning, ålder och användning för Pauline. Därigenom kunde vi dela med oss av egna erfarenheter och fick i utbyte ta del av guldsmedens vetenskap om t.ex. material och tillverkningsteknik. Respekten för yrket och kunnandet blir stor när man får en inblick i tillblivelsen av ett smycke som skissats, sågats, stämpelats, filats, smärglats, ytbehandlats, lötts, polerats osv.

Att leta och hitta rätt

Guldsmedsyrket fascinerar med sin långa historia, tillverkningens bredd

och det stora antal guldsmeder som varit och är verksamma. I Gustaf Upmarks stora verk Guld- och silversmeder i Sverige 1520-1850 finns årstabeller, ortsmärken och mästarstämplar. Senare tiders guldsmeder går att söka på olika sidor på internet. Det var så jag kunde identifiera stämpeln NON på ett lövaspänne som ledde till Nils Ohlsson i Växjö. Det spåret ledde vidare till en hel släkt av guldsmeder, inte minst till släktens förste guldsmed Axel Ohlsson. Hur denne guldsmed fann sitt yrke vet jag inte. Karlskrona, där han växte upp, har många namnkunniga guldsmeder så det var kanske ett naturligt val att börja som lärling hos någon då verksam. Axel Ohlssons guldsmedsaffär startade 1916 i Växjö och fanns från 1972 på just Sandgårdsgatan 9! Efter några ägarbyten finns nu Thomsen Guld där – med PATH som namnstämpel. Cirkeln är sluten, så visst kan man hävda att Pauline Thomsen finns på rätt adress och plats i livet!

Halslåset

Mycket har skrivits om ”allmogens juveler” och om guldsmeder. Särskilt intressant är att halslåset (också kallat låsalänk eller låsakedja) är starkt förknippat med södra Sverige och i synnerhet Växjö. Det är också en av de smycketyper som förmodligen ”levt längst”. Det moderniserades eller arbetades om genom att kedjorna togs bort och själva låset blev kompakt och försågs med broschnål. Vid sekelskiftet 1800/1900 fanns sådana nyttillverkade smycken att köpa från postorderföretaget Åhlén & Holm i Insjön. Självklart har Dräktrådet ett teck-

nat halslås som sin logotyp!

Fortsättning

Några timmars föreläsning om guldsmedsyrket, dess utövare och identifiering av olika smycketyper räcker inte långt. Redan nu finns idéer om fortsatt utforskning av ämnet och förhoppningen att kunna lämna in ett eller annat slitet eller oxiderat dräktsmycke till renovering eller putsning – eller att rent av beställa något nytt.

**Text och foto: Elisabet Johansson
Dräktrådet i Kronobergs län**

Guldsmedens råd

Hur putsar man då silversmycken som mist sin glans? Glöm alla råd om bikarbonat och bakpulver, aluminiumfolie, tandkräm och ketchup! Använd diskmedel och tandborste för att ta bort smuts och köp sen en putsduk i guldsmedsbutiken. Vitkokning är en metod som guldsmederna tillämpar.

Hur förvarar man smyckena? Bästa sättet är att använda dem ofta, men annars ska de förvaras så lufttätt som möjligt, gärna i plastpåsar.

Tips för vidare forskning:

Här finns årstabeller, svenska ortsmärken, namnstämpelregister med mera:
<https://silverklubben.se>
<https://www.xn--silverstamplar-ifb.se>

Rapport från årsstämma i Halland, Halmstad 17-18/9 2022

Halmstad och Tylösand står för sommar, bad, spa och musik. När jag reste dit för att delta på Riksstämman för Folkdansringen så var det höst, det regnade, vägen bar till Tylebäck Hotell och Konferens och inte till Tylösand Spa, det var inte dags för vila utan att som ombud delta i viktiga beslut för Folkdansringen. Nu måste jag säga att Tylöbäck var ett mycket trevligt konferenshotell, det var härliga människor som deltog på stämman och det fanns till och med flera som vågade ta sig ner till havet för ett dopp trots att det var september!

Det var första stämman efter pandemin, alltså en fysisk, och första stämman som kom direkt året efter förra stämman och inte som tidigare vartannat år enligt beslut på årsstämma 2021. Det var också den första Riksstämman där det samtidigt skulle finnas ett Riksförum. Riksförum är tänkt att vara ett tillfälle där kurser, workshops och event av olika slag ska locka medlemmar så att hela helgen med stämman och förum blir en festlighet för alla medlemmar inom Svenska Folkdansringen. Tyvärr blev Riksförum inställt detta första år på grund av för få anmälda. Riksstämman i sig blev dock inte inställd utan vi ombud lyssnade, diskuterade, debatterade tillsammans med riksstyrelsen kring propositioner och motioner under lördagen och söndagen. Det gjordes en del reklam för olika event framöver där vi medlemmar har möjlighet att delta. Jag kan nämna Europeaden, Barnlek, Polskemärkesuppställning, Zornmärkesuppställning, dansledarutbildning och Nordlek mm. Så roligt att det fanns 3 motioner inskickade från distriktet och föreningarna! Motionerna berörde sådana frågor som varför riksstämmodokumentet skickas ut i pappersform, förenkling av hanteringen av förtjänststecken samt bristande återkoppling vid frågeställningar till riksorganisationen. Resultaten efter beslut från stämman blev att:

1) om någon vill ha dokument i pappersform så får man begära ut dem, an-

nars finns de att hämta på hemsidan
2) inga förändringar i ansökningsförfarandet för förtjänststecken
3) riksstyrelsens mål är att alltid komma med svar så snabbt som möjligt

Riksstyrelsens 6 propositioner diskuterades också

1) Stadgeändringar för att anpassas efter att det är beslutat om årsstämma varje år, ombuden valde enligt riksstyrelsens förslag så ändringen gick igenom (vill ni veta mer detaljer så kommer de finnas tillgängliga på Svenska Folkdansringens hemsida)

2) Gotländska folkdansringen slås samman med Folkdansringen Stockholm. Ombuden valde enligt riksstyrelsens förslag och det gemensamma distriktet kommer att heta Folkdansringen Stockholm.

3) Förslag på att antal ledamöterna i de olika sektionerna skulle utökas. Ombuden valde enligt riksstyrelsens förslag. 5 ledamöter i dans- och musik och barn- och ungdom. 3 ledamöter i dräkt- och slöjd samt i Zornmärkessekreterariatet.

4) Medlemsavgifterna för år 2024 föreslogs av riksstyrelsen att vara oförändrade vilket alla ombud valde att rösta för. 165:- för barn och ungdomar till och med det år man fyller 25. 200 :- för vux-

na samt 400:- för stödjande medlemmar.
5) Avgiften för vilande förening sätts till 1000:-. Efter förklaring ifrån kassör som innebär att det är svårt att få kontakt med någon ansvarig i en vilande förening vilket i sin tur leder till att det blir svårt att avsluta förening och därför ser riksstyrelsen helst inte att det finns några vilande föreningar och att de genom den höga avgiften vill försöka förhindra det så fattade ombuden beslut enligt riksstyrelsens förslag. Om någon förening vill vara direktansluten så fattar riksstyrelsen beslut i varje enskilt fall.

6) Verksamhetsplan inklusive budget. Här diskuterades ordval, framtidsvisioner, vad vill vi göra, vad vill vi lägga pengar på? En hel Folkdansvecka i samband med Zornmärkesuppställningarna... typ dansveckan i Malung! Vore inte det något så sagt! Som sagt, mer detaljer finns det att läsa om i protokollet för stämman på Svenska Folkdansringens hemsida!

Riksstyrelsen fortsätter i stort sett oförändrade, endast ett nyval. Sture Ståhle, medlem i Alnö Folkdansgille, Distrikt Medelpad.

På kvällen dansade vi alla tillsammans, umgicks och hade trevligt vilket vi folkdansringare är så duktiga på! Vi var flera som blev överraskade med att bli avtackade efter våra perioder som ledamöter i riksorganisationen med den traditionella bjällran - Gustavspinglan. I vanliga fall så är bjällrans handtag något som distriktet som håller i stämman ansvarar för att skapa. I mitt fall så avgick jag under en av våra digitala stämmor så jag fick en bjällra med en slips som handtag med fastsydda tangenter från ett tangentbord. En i mina ögon briljant lösning.

Nästa år är det kanske någon av er som är valda till ombud för distriktet Småland-Öland. I så fall så är ni välkomna till Luleå. Ja inte bara ombud är välkomna eftersom det precis som i år kommer att vara riksförum under hela helgen! Så... planera in 22-24/9-23 i era kalendrar redan nu!!!

Emma Karlsson

**MUSIK
RIKET**
PRESENTERAR:

Happy Heartaches - Tillbaka till de amerikanska rötterna

23 november	Lessebo
24 november	Älmhult
25 november	Markaryd
26 november	Växjö
27 november	Tingsryd
28 november	Alvesta
29 november	Uppvidinge
30 november	Ljungby

www.musikriket.nu

Rapport från höstmöte, Småland Ölands distrikt i Vetlanda 22-10-08

Ett 20-tal medlemmar från 7 föreningar samlades på lördagen i Östra Njudungs danslokal, där vi hälsades välkomna och bjöds på förmiddagsfika innan mötesförhandlingarna startade. En av de första punkterna på arbetsordningen var information om vad som hänt med föreningens pengar. Alla medlemmar ska under hösten fått information om att det under sommaren har försvunnit en stor summa pengar från kontot. I nuläget ser det ut som vi råkat ut för ett bedrägeri som är polisanmält och styrelsen har agerat med åtgärder i väntan på att utredningen ska bli klar.

Styrelsen har bland annat vänt sig till Riksorganisationen och bett om ett lån. Det finns också en försäkring som delvis kan täcka förlusten, men som inte kan betalas ut förrän utredningen är klar. Med anledning av detta kom frågan upp hur man ska tänka i föreningarna när man tecknar avtal med banken avseende företrädare. Kassören rapporterar att det finns några tusen i kassan, den stora utgiften framöver är utgivningen av Spelfot.

Närvarande faddrar presenterar sig och berättar kort vad man gjort under året och vilka kontakter man har med sina

föreningar. Syftet med faddrerverksamheten är att föreningarna ska ha en kontakt/länk till distriktsstyrelsen.

100-års jubileet närmar sig och planeringen är i stort sett klar. På programmet står tal, parad, ett par föreningar ska ha uppvisning, besök på pälsmuséet, slutligen middag och dans på stadshotellet. Det är 120 personer anmälda, 50 från Småland – Öland och 70 från Östergötland. Vad det gäller jubileumsskriften kan den inte bli i den tidigare tänkta formen, dels är det lite klenk med material som kommit in och dels blir det för dyrt att trycka, lösningen blir nu att det insända materialet kommer att publiceras i kommande nummer av Spelfot, men början i nr 4, 2022.

Det skulle också väljas representanter till Korrökommittén. Intresset bland mötesdeltagarna var lågt och det beslutades att lämna posten vakant. Tanken att medverka vid Korröfestivalen var från början att marknadsföra Sv. Folkdansringen och dess verksamhet med musik, dans, dräkt och slöjd och allt vad vi sysslar med. Tidigare representanter, har varit medlemmar i närliggande föreningar som nu har lämnat vår organisation. Finns det intresse att delta i kommittén, ta då kontakt med någon i distriktsstyrelsen. Frågan är hur vi ska marknadsföra oss idag? Finns det något

annat evenemang där vi kan höras och synas?

Vad det gäller Spelfot har kostnaderna för tryck och distribution stigit drastiskt dom sista åren, kostnaden har tredubblats. Trots ett kraftfullt arbete med att få ner antalet överexemplar och ogiltiga adresser. Ett annat problem är att efter årsskiftet har vi ingen ansvarig utgivare. Avtalet vi har med Spelmansförbundet behöver omförhandlas. Kommer man inte överens, lutar det åt att avtalet sägs upp. Då får man fundera på någon annan form av skrift eller nyhetsbrev. Vill man i nuläget ha tidningen digitalt, kontakta styrelsen och lämna mejladress. Påminner också ansvariga att se över medlemsregister så att utskick kommer rätt.

Avslutningsvis lyftes frågan om hur styrelsens situation ska hanteras med tanke på ointresse från medlemmar, få personer kommer på möten, det är svårt att få styrelsemedlemmar... Något att tänka vidare på.

Vi tackar för ett trevligt och givande möte.

**Berit och Lasse Axelsson
Östbogilletts folkdanslag**

Gravöl för Tvetagården

Denna kåk har varit våran uti många herrans år. Denna kåk har varit vår och det har nog satt sina spår...

En fredagskväll i oktober ställde Huskvarna Folkdanslag till med fest. Temat för kvällen var "Gravöl för Tvetagården". Bakgrunden till festen är att Jönköpings kommun inte vill förlänga arrendet av tomten, där Tvetagården ligger. Först hade kommunen planer på att bygga bostäder där, så huset skulle rivras. Men sen ändrades planerna. Det senaste vi har hört är att kommunen kommer att

ta över huset och bedriva kommunal verksamhet där. Huskvarna Folkdanslag bildades 1935. Tvetagården har varit i lagets ägo sedan 1979, även då låg huset på en tomt som arrenderades av kommunen. 1994-95 tvingades man flytta Tvetagården! Den gången skulle kommunen bygga ett äldreboende på tomten. Med gemensamma krafter och många arbetstimmar plockade man ner huset och byggde upp det på nytt, på den tomt där det står idag. Men nu är vi alltså uppsagda igen.

Stämningen på festen växlade mellan att vara uppsluppen och lite sorgsen. Många minnen berättades. Vi intog en buffe, av sällan skadat slag, mycket de-

likat och välkomponerad! Underhållningen under kvällen bestod bl. a. av fotovisning "från gamla tider", diktläsning och allsång. Tvetagårdssången, även den med gamla anor, hade fått flera nya verser! Mot slutet av kvällen spelades det upp till dans.

Men nu randas sagans slut, kommunen fattat ett beslut:

Tomten kåken står på den är vår och nu ska laget köpas ut...

Så vi tar farväl och håller gravöl i vår gamla sal

Och sen fortsätter vi vårt dansliv i en annan danslokal.

(Melodi: 34:an, Per Myrberg)

Evalena Wackelin

INLYSSNAT - AV MART HALLEK

LJUS OCH LYKTA

(Caprice)

5 Spelfötter

Vega Nordkvist - fiol, altfiol och sång
Klara Ekman von Huth - sång
Annika Hammer - sång
Anton Larsson - gitarrer och sång

- Ung grupp som cd-debuterar och gör det med den äran
- Bedårande arrangemang
- Magisk sång och lysande instrumentalister
- En mycket trevlig bekantskap

SÖDLING SESSIONS

(Caprice)

5 Spelfötter

Ulrika Gunnarsson - sång
Mia Marin - fiol
Tina Quartley - slagverk

- Tre mästare i samarbete kring Carl Erik Södlings samling
- Eminent sång och tillika spel
- Intressanta och spännande arrangemang
- Nyskapande i alla meningar men med stor respekt för traditionen
- En mycket välgjord och bra cd

EN FÖRGYLLANDE VÄV

(Egen utgivning)

5 Spelfötter

Folkvisedanslaget
Slaka balladforum
Marie Länne Persson

- Gamla ballader kanske låter tråkigt, men icke så Nicke
- Denna härliga cd är både rolig, spännande och har vassa kanter
- Sångarglädje när den är som bäst!

Spelfot

INFÅNGAT PÅ NÄTET - AV JENNIE OCH JEANETT

Folkmusiktrender

I ett välkänt forum på sociala medier ställdes en fråga om hur folkmusiken har förändrats senaste 10 åren, och vilka trender folk spanat. Intressant diskussion följde! Enklarest att sammanfatta är såklart att säga att folk tycker olika, och ser olika trender. Svaren får ofta någon som debatterar emot och hävdar motsatsen. Men, några saker kan ändå urskiljas som gemensamma intryck från de som gav sig in i diskussionen. Håller du med?

1. Cittern mer vanligt nu än för 10 år sedan (kompinstrument generellt mer förekommande)
2. Färre kvartstoner
3. Hur man får tillgång till folkmusiken har drastiskt förändrats, både genom teknisk utveckling och genom fler utbildningar/kurser
4. Fenomenet "hälsa på en gammal spelman och lär dig hans låtar" har minskat
5. Spelmanslagen har färre medlemmar
6. Instrument, sättning och musice-

randet har större fokus - låtvalen har mindre utrymme

7. Det görs större skillnad på vokallister och instrumentalister (ex. mer homogena band med endast vokal eller endast utomkroppsliga instrument)
8. Mindre vanliga instrument har blivit mer vanliga (ex. stråkarpa, vevlira)
9. Säckpiporna har som instrument utvecklats en hel del med mer systematiskt framtagna replikor och utvecklade rörblad
10. Många tar upp det att folkmusiker utbildade på musikhögskola har blivit en större grupp. Det dras olika slutsatser om huruvida det minskar utrymmet för "amatörer" eller självlärda, huruvida det ger fler traditionslösa och likriktade musiker och huruvida andra genrer ges mer inflytande. Argument för både ja och nej framförs med stor övertygelse!

Efterlysning

I en annan grupp på samma forum kunde man läsa att följande dräktdelar sålts på en auktionsfirma på nätet. Inlägget innehöll en efterlysning av köparen eftersom det bland dräktdelarna fanns en riktigt gammal sko. Enligt en medlem i nämnda forum kan man till och från finnas på ett museum i Nyköping och vara daterad till 1832. Om någon av Spelfots läsare känner köparen så skulle det vara fint om köparen får information om museet för eventuell kontakt.

Har du andra spaningar, repliker, idéer eller tankar? Välkomna att skicka in dem till: material.spelfot@gmail.com

Korsordstävling i Spelfot

- skapat av Jennie Krook

						I BILD		BARBERÄT	STRÄCKKÄDA	ÖLHAK	FÖRE NAT AV VIKT			
						MUSIKMAGASIN					DANSAS OFTAST I	DEN ÄR VÄRT DJUR		
						RINNER GENOM KORRÖ		OMARBETATS VERK						
						3/4 ELLER 4/4								HAR DANSARE PÅ TÅ?
						FÖLJER OFTA SNÖ						LÖVTRÄD		
						CHEDDAR RÖJ						TEADEL JERUSALEM		
BETYDER ADVENT	TÄRTORT I NÄSSJÖ KOMMUN	GULD-MYNTET	ÄNDA EL KAKTILL-VERKNING	VILL MAN VÄL INTE DANSÄ I	KÄNSLIGT			WOLLTER						
TEX. SVENSKA LÄTAR									TITULERAS IBLAND STAFFAN	SLÄPAR ELLER GUDAR				
						MUSIK-ENHET	FÖRE TAL KAVIAR-KÄRL	ANLEDNING FÖRE SOL						
LÄTIT SOM ÅSNAN						GREPPA	FÖREMAR NATIONER		SÄMKT A UKRAINAS STÖRSTA					
UDDA						HYVEL	FET SÄS							
HAR HÄST ELLER KÄRL			JULPYNT FRANSK JULTÄRTA					OFTA M. BRÄK MILLILITER						
KORT SENIOR		ANDREAS MED KÄND NOTBOK						MILJONDEL KAN KOSTA						
			DET HALVERAS AV BALK	SVERIGES RADIO		STRÄK-HÄRET			2	LAGER				
ÖVNINGSMELODI	VALSA					ALG-SVAMP	OFTA PÅ HÄST I SKOG	DEN BÖRJAR EFTER JUL		VIOLA	JOHN, SPELMAN FR. HÖÖR			
FÄST MED TRÄD		MUSIK M. BLÅTONER ÖVERFÖLL							MÖLLER NATURLIG LOGARITM					
NOG I VARJE JULRÄTT		3		ÅKER TRE GUMMOR 2-4/12							EPOKER			
DELAR DAG MED INGE						DÄ DET KNOPPAS TVÅ LIKA								
						REGENT-STOL				OBUNDEN MUSIKTIPS PÅ SVT				
ÄR FYNDPLATS							VILL FRUSEN FRISTADEN	STOR OCH FIN I VÄR-RABATTEN	4					
KAN DURSPEL VARA	SLUT I USA HEROISKT DIKTVERK			UR MINNET	VAROR ROV-FÅGLAR			LEDSNAD EN-TUSIASM						
		5	MANLIG ARVINGE		DEL AV PÅS						VATTEN-DRAG			
KORT REPETITION	TILL SKIDA EL. GÅNG TON TVÅ					SE ÄLDRE KORT DEN ÄLDRE		MENADE		Jennie Krook	GOTT NYTT ...! NATRIUM			
HALM-KRONA			ACKORD-FÖLJDERNA								10x10 m			
PÅ BAROCKFIOL									LÄT-UPPLÄGG					

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Tävlingsordet genereras av de markerade rutorna med siffror. Maila ditt svar och din adress till spelfot.korsord@gmail.com senast 10 januari. Två diktsamlingar av Gösta Klemming "Källsprång" och "Högland" lottas ut bland alla inkomna rätta svar.

KALENDARIUM

10 DECEMBER

Vintersong, Sigrid Moldestad med
Hazelius/Hedin
Valshuset, Nygatan 6

14 JANUARI

Knutsdans
Agnes & Klara, Västanvinden
Kurser, konsert, dans
Valshuset, Nygatan 6

28 JANUARI

Spel och dans på
Tomarps kungsgård
Annons sid. 14

28 JANUARI

Elin Jonsson
Kulturnatten i Växjö, Valshuset

4 FEBRUARI

Smålands spelmansförbunds
Årsmöte med spelstuga
Nygatan 6
Annons sid. 10

4 FEBRUARI

Årsmöte, konsert och dans till Ida
Meidell Blylod och Johan Hedin
Valshuset, Nygatan 6
Annons sid. 10

18 FEBRUARI

Quilty - Konsert, jam
Näckrosen, Ingelstad

MUSIKRIKETS VINTERTURNÉER

Annons sid. 11

Har du ett evenemang du vill ha
med i Spelfot? Maila genast till:
spelfot.material@gmail.com

NOTER OCH SKIVOR

Priser avser medlemspriser inkl. moms. Porto tillkommer. Beställningar mailas
till: helene.ingvarsdotter@kalmar.se

DAAHL!

250:- (250:-)

SPELMANSHUMÖR

Peter Pedersen
150:- (150:-)

SMÅLANDSLÅTAR

Noter 80:- (60:-)
CD 100:- (100:-)

SHE

130:- (100:-)

FOLKLIGA

**KORALER FRÅN
SÖDRA SVERIGE**
350:- (290:-)

KÄLLAN I SLAKA

En bok om svensk
folkmusik av
Marie Länne
Persson
200:- (150:-)

KANTORNS KAPELL

160:- (120:-)

**FOLKMUSIK FRÅN
ÖLAND**

Nutida inspelning-
ar kompletterat
med några äldre
arkivinspelningar.
CD 100:- (100:-)

**KROKIGA LÅTAR
OCH RAKRYGGADE
SPELMÄN**

Av Jeanett Rousu
350:- (320:-)
Bok + CD

KÄRINGATRÄTAN

160:- (120:-)

SVEN DONATS

NOTBOK

200:- (200:-)

MEDVIND

Nils Wiberg
CD 160:- (120:-)

AUGUST STRÖMBERGS KOMPOSITIONER

Faksimiltryck 50:- (35:-)

SMÅLÄNSK FOLKTON 110:- (80:-)

NÅGRA SVENSKA FOLKDANSER 40:- (30:-)

90 SMÅLÄNSKA LÅTAR CD-box 180:- (135:-)

SMÅ LÄNDERS LÅTAR Noter 60:- (45:-)

CD 120:- (90:-)

LÅTAR OCH LEKAR från Väckelsång 80:- (60:-)

ALLSPELSLÅTAR 2013 50:- (35:-)

20 SMÅLÄNSKA LÅTAR 80:- (60:-)

Spelfot

Medlemsblad för Smålands Spelmansförbund och Folkdansringen Småland-Öland

Ansvarig utgivare: Gun-Britt Sjöblom

Redaktör: Jeanett Rousu. Material sändes till spelfot.material@gmail.com

